

PERSPEKTIVER I **Dansk**

Hvis du vil arbejde videre

**EKSTRAMATERIALE TIL
SPROG, KLASSE OG MAGT**

DANSKLÆRERFORENINGENS FORLAG

© Dansk lærerforenings Forlag. Kopiering må finde sted efter gældende aftale med Copydan.

Hvis du vil arbejde videre

Hvis du vil fordybe dig yderligere i arbejdet med sproglig stil, kan du her finde en række forslag til tekster, som lægger op til at arbejde med begreberne fra kapitlet.

- I Martin Kongstads novellesamling *Han danser på sin søns grav* (2009) fremstilles den kreative klasse som et magtfuldt felt af manerer og sociale koder, som udenforstående har svært ved at blive inkluderet i. Og hvis nye bliver inkluderet, har de svært ved at begå sig i miljøet. Læs fx novellen "Det vi kalder Berna", som handler om en gruppe venner fra Bernadotteskolen (en privatskole nord for København). Du kan bruge begreberne kulturel kapital, gruppesprog og kodeskift til at belyse de værdier, som præger tekstens miljøer.
- Find flere animationsvideoer af Gigis, og læs fx artiklen: "Tegner bag Gigis: Folk tænker, at hvis noget kommer ud af din mund og rammer et andet pigment, så er det racisme", trykt i *Information* den 24. april 2017 (søg på Infomedia, brug UNI-login).
- Hvis du vil arbejde med tekster, som bryder de normer og regler, vi normalt har for sprogbrug, kan du eksempelvis læse hele digtet "LANGDIGT" eller digtet "GHETTOGUIDE" af Yahya Hassan (2013). Det gælder også Jeff Matthews roman *Halality* (2001), som på mange måder udfordrer rent sprogligt. Handlingen udspiller sig i et multikulturelt København, hvor hovedpersonen Phoenisis' ven Procyon stikkes ned med en kniv af en bande med indvandrerbaggrund en nat, hvor de er i byen.
- Også i Christina Hagens *White Girl* (2012) eksperimenteres der med den sproglige stil. Bogen indeholder fiktive rejsebrev, skrevet af en hvid pige. Stemmen i teksterne oplever både afmagt og føler sig hævet over de 'primitive' kulturer, hun møder. Hun rejser ud for at få autentiske oplevelser, men mødes af sine egne og andres fordomme. Stemmen i teksterne er vrængende og er blevet kaldt "Tintin-i-Congo". I *White Girl 2* (2017) er der ligeledes eksempler på afmægtige og hadefulde beskrivelser af mødet med andre mennesker. I begge værker er den sproglige stil præget af sproglige fejl og bevidste parodier på, hvordan vi møder andre mennesker. Derfor er det spændende at undersøge den sproglige stil, og hvordan sproget afviger fra standarddansk – og med hvilken effekt på læseren.
- Den franske film "Entre les murs" (på dansk: "Klassen") viser skoleårets gang i 8.c fra skolestart til sommerferie. Det er en klasse med elever fra alverdens lande i et socialt belastet kvarter i udkanten af Paris. Franklæreren François Marin kæmper bravt med at forbedre elevernes fremtidsudsigter, blandt andet ved at træne ordforråd og faste udtryk som fx "at få 10-øren til at falde", som eleverne ikke kender. Derfor skriver han mange eksempler med nye ord og grammatiske tider på tavlen, selv om eleverne ofte protesterer: "Men sådan er der ingen, der taler!" Filmen tematiserer sprogets magt og påvirkning af identiteten. Fx klager klassens elever over, at læreren bruger "hvide navne" i sine eksempler på tavlen – hvorfor ikke "Aissata eller Fatou i stedet for Bill?" Eleverne kommer til orde i timerne, og de er, i hvert fald indimellem, optaget af at beherske sproget, fx når de spørger, hvordan man kan kende forskel på talesprog

og skriftsprog. Læreren svarer: "Man må bruge sin intuition". Men netop disse elever har svært ved at fornemme, hvad der sprogligt passer til situationen. Filmen er instrueret af Laurent Cantet i 2008 og vandt guldpalmen i Cannes. Filmen bygger på en lærers selvbiografiske roman om at arbejde i en multietnisk skole i Paris. De medvirkende er autentiske lærere og elever, som sammen har improviseret dialogen frem. Selv om filmen har en fiktionskontrakt med seeren, får man en stærk fornemmelse af at være med i et autentisk klasseværelse.